KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2017/581,

24. juuni 2016,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust nr 600/2014 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad kauplemiskohtade ja kesksete vastaspoolte juurdepääsu kliiringule

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrust (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012, ([1]) eriti selle artikli 35 lõiget 6 ja artikli 36 lõiget 6,

ning arvestades järgmist:

(1) Konkurentsimoonutuste vältimiseks peaks nii kesksetel vastaspooltel kui ka kauplemiskohtadel olema võimalik keelduda kesksele vastaspoolele või kauplemiskohale juurdepääsu rahuldamisest üksnes juhul, kui nad on teinud kõik mõistlikud jõupingutused selle juurdepääsu andmisest tulenevate riskide juhtimiseks, kuid märkimisväärne ebakohane risk säilib.

(2) Vastavalt määrusele (EL) nr 600/2014 peab keskne vastaspool või kauplemiskoht juurdepääsutaotluse rahuldamisest keeldumisel esitama selle otsuse ammendavad põhjendused ning see hõlmab ka selgitust, kuidas juurdepääsu andmisest tulenevad riskid oleksid kõnealuses olukorras juhitamatud ja kuidas säiliks märkimisväärne ebakohane risk. Juurdepääsu andmisest keeldunud pool saab seda asjakohasel viisil teha nii, et kirjeldab sõnaselgelt riskijuhtimises juurdepääsu andmisest tulenevaid muutusi ja seda, kuidas ta peaks juurdepääsu andmisest põhjustatud muutusi juhtima, ning selgitab selle mõju oma tegevusele.

(3) Määruses (EL) nr 600/2014 ei eristata kesksete vastaspoolte ja kauplemiskohtade puhul juurdepääsu andmisest tulenevaid riske ning see hõlmab samu tingimuste üldkategooriaid, mida kauplemiskohad ja kesksed vastaspooled peavad juurdepääsutaotluste hindamisel kaaluma. Arvestades aga, et kesksete vastaspoolte tegevus on kauplemiskohtade tegevusega võrreldes erinev, võivad juurdepääsu andmisest tulenevad riskid mõjutada keskseid vastaspooli ja kauplemiskohti tegelikkuses erinevalt ning nõuavad seega käsitlusviisi, mille puhul eristatakse keskseid vastaspooli ja kauplemiskohti.

(4) Kui pädev asutus hindab, kas juurdepääs ohustaks turgude sujuvat ja nõuetekohast toimimist või mõjutaks negatiivselt süsteemset riski, peaks ta kaaluma, kas kõnealusel kesksel vastaspoolel või kauplemiskohal on asjakohased riskijuhtimismenetlused, sealhulgas operatsiooni- ja õiguslike riskide puhul, et vältida olukorda, kus juurdepääsulepinguga põhjustatakse kolmandatele pooltele märkimisväärne ebakohane risk, mida ei saa leevendada.

(5) Juurdepääsu võimaldamise tingimused peaksid olema mõistlikud ja mittediskrimineerivad, et mitte kahjustada mittediskrimineeriva juurdepääsu eesmärki. Lubatud ei tohiks olla diskrimineerivate tasude kehtestamine juurdepääsu takistamiseks. Tasud võivad aga olla erinevad objektiivsetel põhjustel, näiteks kui juurdepääsukorra rakendamise kulud on suuremad. Juurdepääsu andmisega kaasnevad nii kesksetele vastaspooltele kui ka kauplemiskohtadele ühekordsed, näiteks õigusnõuete hindamise kulud ning jooksvad kulud. Kuna juurdepääsutaotluse ulatus ja seonduvad juurdepääsulepingu rakendamise kulud on iga juhtumi puhul tõenäoliselt erinevad, ei ole asjakohane hõlmata käesoleva määrusega kulude konkreetset jaotumist keskse vastaspoole ja kauplemiskoha vahel. Kulude jaotumine on aga siiski juurdepääsulepingu oluline osa ning seega peaksid mõlemad pooled kulude katmise selles lepingus kindlaks määrama.

(6) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 648/2012 ([2]) esitab keskne vastaspool, kes soovib oma äritegevust laiendada lisateenustele või -tegevustele, mida esmane tegevusluba ei kata, oma pädevale

([1]) ELT L 173, 12.6.2014, lk 84.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 648/2012, 4. juuli 2012, börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

asutusele tegevusloa laiendamise taotluse. Tegevusloa laiendamine on vajalik juhul, kui keskne vastaspool kavatseb osutada selliste finantsinstrumentide kliirimise teenuseid, mis on erineva riskiprofiiliga või mis erinevad oluliselt keskse vastaspoole olemasolevast tootevalikust. Kui kauplemiskohas, kellele keskne vastaspool on andnud juurdepääsu, kaubeldav leping kuulub keskse vastaspoole kehtiva tegevusloaga hõlmatud finantsinstrumentide liiki ning lepingu riskitunnused on seega sarnased nende lepingute tunnustega, mida keskne vastaspool juba kliirib, tuleks kõnealust lepingut käsitleda majanduslikult samaväärsena.

(7) Tagamaks, et keskne vastaspool ei kohalda kaubeldavate majanduslikult samaväärsete lepingute suhtes diskrimineerivaid tagatis- ja võimendustagatise nõudeid kesksele vastaspoolele juurdepääsu saanud kauplemiskohas, peab keskse vastaspoole riskikomitee vaatama läbi kõik võimendustagatise esitamise meetodite ning majanduslikult samaväärsete lepingute suhtes kohaldatavate võimendustagatise esitamise ja tasaarvestusega seotud korralduslike nõuete muudatused ning käsitlema neid kui mudelite ja parameetrite olulisi muudatusi määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud läbivaatamismenetluse tähenduses. Selle läbivaatamise käigus tuleks kontrollida, kas uued mudelid ja parameetrid on mittediskrimineerivad ning põhinevad asjakohastel riskikaalutlustel.

(8) Määrusega (EL) nr 648/2012 välditakse konkurentsimoonutuste tekkimist, nõudes, et kauplemiskohtadel oleks mittediskrimineeriv juurdepääs börsiväliste tuletislepingute kliirimist osutavatele kesksetele vastaspooltele. Määruses (EL) nr 600/2014 omakorda tunnistatakse vajadust kehtestada reguleeritud turgude puhul sarnased nõuded. Arvestades, et keskne vastaspool võib kliirida nii börsiväliseid kui ka börsil kaubeldavaid tuletisinstrumente, tuleks kesksele vastaspoolele juurdepääsu taotlevas kauplemiskohas kaubeldavate majanduslikult samaväärsete lepingute mittediskrimineerival kohtlemisel võtta arvesse kõiki kõnealuse keskse vastaspoole kliiritavaid asjaomaseid lepinguid, olenemata sellest, kus nende lepingutega kaubeldakse.

(9) Asjaomane pädev asutus esitab põhjendamatu viivituseta kesksete vastaspoolte kolleegiumile ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele teate keskse vastaspoole üleminekukorra heakskiitmise kohta vastavalt määruse (EL) nr 600/2014 artiklile 35, et aidata teistel pädevatel asutustel mõista, millist mõju see avaldab nii kesksele vastaspoolele kui ka mis tahes kauplemiskohtadele, kellel on märkimisväärne seos selle keskse vastaspoolega. Teade peaks sisaldama kogu vajalikku teavet, et võimaldada kesksete vastaspoolte kolleegiumil ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel seda otsust mõista ja parandada läbipaistvust.

(10) Teate esitamise menetluse läbipaistvale ja ühtlustatud kohaldamisele tuleks aidata kaasa selgete nõuetega selle kohta, milliseid andmeid peavad kesksed vastaspooled ja kauplemiskohad esitama pädevate asutuste ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teavitamisel sellest, et nad soovivad kasutada üleminekukorda vastavalt määruse (EL) nr 600/2014 artiklitele 35 ja 36. Seega peab teatamise kord järjepidevate ja ühtsete järelevalvetavade võimaldamiseks hõlmama ühtseid teatevorme.

(11) On oluline vältida riski, et suuremad kauplemiskohad kasutavad arvutusmeetodeid, millega minimeeritakse nende aastane tinglik väärtus, eesmärgiga kasutada ära juurdepääsusätete kohaldamisest loobumise mehhanismi (opt-out mechanism). Kui tingliku väärtuse arvutamiseks on olemas muud samaväärselt tunnustatud meetodid, aitab seda riski vältida sellise arvutuse kasutamine, mis annab suurema väärtuse. Määruse (EL) nr 600/2014 kohase tingliku väärtuse arvutamiseks kasutatavad meetodid peaksid võimaldama kasutada kohaldamisest loobumise mehhanismi kauplemiskohtadel, mis on ka tegelikult väiksemad ja millel ei ole veel tehnoloogilist suutlikkust osaleda suurema osa kauplemisjärgse taristuturuga võrdsetel alustel. Järjepidevatele ja ühtsetele järelevalvetavadele kaasaaitamiseks on samuti oluline, et ettenähtavad meetodid oleksid lihtsad ja üheselt mõistetavad.

(12) On oluline, et kauplemiskohad oleksid määruse (EL) nr 600/2014 kohaste tinglike väärtuste arvutamisel järjekindlad, nii et nad kohaldaksid juurdepääsusätteid õiglaselt. Eelkõige on see asjakohane börsil kaubeldavate teatud liiki tuletisinstrumentide puhul, millega kaubeldakse ühikutes, näiteks barrelites või tonnides.

(13) Ühtsuse huvides ja finantsturgude sujuva toimimise tagamiseks on vaja, et käesoleva määruse sätteid ja määruse (EL) nr 600/2014 sätteid hakataks kohaldama samast kuupäevast. Kuid tagamaks, et kesksed vastaspooled ja kauplemiskohad saaksid kasutada määruse (EL) nr 600/2014 artikli 35 lõikes 5 ja artikli 36 lõikes 5 sätestatud üleminekukorda, tuleks teatavaid käesoleva määruse sätted hakata kohaldama selle jõustumise kuupäevast.

(14) Käesoleva määruse sätted on omavahel tihedalt seotud, sest nendes käsitletakse kesksetele vastaspooltele ja kauplemiskohtadele juurdepääsu andmist või sellest keeldumist, sealhulgas menetlust, millega kesksed vastaspooled ja kauplemiskohad saavad loobuda käesolevas määruses sätestatud juurdepääsunõuete kohaldamisest. Et tagada ühtsus nende sätete vahel, millest enamikku peaks kohaldama ühel ajal, ning et muuta isikute jaoks, kellel on need kohustused, lihtsamaks tervikliku ülevaate saamine ja kompaktne juurdepääs neile, on soovitatav koondada kõik määruse (EL) nr 600/2014 artikli 35 lõikes 6 ja artikli 36 lõikes 6 nõutud regulatiivsed tehnilised standardid ühte määrusesse.

(15) Käesolev määrus põhineb regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul, mille ESMA komisjonile esitas.

(16) ESMA on korraldanud avalikud konsultatsioonid käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud võimalikke seonduvaid kulusid ja tulusid ning küsinud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 ([1]) artikli 37 kohaselt moodustatud väärtpaberituru sidusrühmade kogu arvamust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

MITTEDISKRIMINEERIV JUURDEPÄÄS KESKSETELE VASTASPOOLTELE JA KAUPLEMISKOHTADELE

1. JAGU

Mittediskrimineeriv juurdepääs kesksetele vastaspooltele

Artikkel 1

Tingimused, mille korral saab keskne vastaspool juurdepääsu andmisest keelduda

1. Keskne vastaspool hindab, kas juurdepääsu andmine looks artiklites 2, 3 ja 4 täpsustatud riski, ja võib juurdepääsu andmisest keelduda üksnes juhul, kui pärast kõigi mõistlike jõupingutuste tegemist nende riskide juhtimiseks jõuab keskne vastaspool järeldusele, et esineb märkimisväärseid ebakohaseid riske, mis ei ole juhitavad.

2. Kui keskne vastaspool keeldub juurdepääsu andmisest, täpsustab ta, millised artiklites 2, 3 ja 4 määratletud riskid tuleneksid juurdepääsu andmisest, ning selgitab, miks neid riske ei saa juhtida.

Artikkel 2

Keskse vastaspoole keeldumine juurdepääsu andmisest tehingute prognoositava mahu alusel

Keskne vastaspool võib juurdepääsu andmisest keelduda selle juurdepääsu andmisest tuleneva tehingute prognoositava mahu alusel üksnes juhul, kui selle tulemuseks oleks üks järgmistest olukordadest:

(a) keskse vastaspoole ülesehituse laiendatavust ületataks sellises ulatuses, et keskne vastaspool ei saa oma süsteeme kohandada tehingute prognoositava mahuga tegelemiseks;

(b) keskse vastaspoole kavandatud võimekus ületatakse sellisel moel, et kesksel vastaspoolel ei oleks võimalik hankida tehingute prognoositava mahu kliirimiseks nõutavat lisavõimekust.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1095/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

Artikkel 3

Keskse vastaspoole keeldumine juurdepääsu andmisest operatsiooniriski ja keerukuse alusel

Keskne vastaspool võib juurdepääsu andmisest keelduda operatsiooniriski ja keerukuse alusel.

Operatsioonirisk ja keerukus hõlmavad järgmisi olukordi:

(a) keskse vastaspoole ja kauplemiskoha IT-süsteemide ühildumatus, mis takistab kesksel vastaspoolel süsteemidevahelise ühenduse loomist;

(b) selliste inimressursside puudumine, kellel oleksid keskse vastaspoole funktsioonide täitmiseks vajalikud, täiendavatest finantsinstrumentidest tulenevate riskidega seonduvad teadmised, oskused ja kogemused, kui need instrumendid erinevad keskse vastaspoole juba kliiritavatest finantsinstrumentidest, või suutmatus neid inimressursse rakendada.

Artikkel 4

Keskse vastaspoole keeldumine juurdepääsu andmisest muudel põhjustel, mis tekitavad märkimisväärseid ebakohaseid riske

1. Keskne vastaspool võib juurdepääsu andmisest keelduda märkimisväärseid ebakohaseid riske tekitavatel põhjustel, kui täidetud on mõni järgmistest tingimustest:

(a) keskne vastaspool ei osuta selliste finantsinstrumentide kliirimisteenust, millega seoses juurdepääsu taotletakse, ja ta ei oleks suuteline mõistlike jõupingutustega alustama sellise kliirimisteenuse osutamist, mis vastaks määruse (EL) nr 648/2012 II, III ja IV jaotises sätestatud nõuetele;

(b) juurdepääsu andmine ohustaks keskse vastaspoole majanduslikku elujõulisust või tema suutlikkust täita määruse (EL) nr 648/2012 artikli 16 kohaseid kapitali miinimumnõudeid;

(c) esinevad õiguslikud riskid;

(d) keskse vastaspoole eeskirjades ja kauplemiskoha eeskirjades on vastuolud, mida keskne vastaspool ei saa kauplemiskohaga koostööd tehes leevendada.

2. Keskne vastaspool võib keelduda juurdepääsu andmisest lõike 1 punktis c osutatud õigusliku riski alusel, kui juurdepääsu andmise tagajärjel ei saa keskne vastaspool täita oma tegevuse lõpetamisel toimuvat tasaarvestust ja rikkumismenetlusi käsitlevaid eeskirju või ta ei suudaks juhtida erinevate kauplemise aktsepteerimise mudelite kasutamisest tulenevaid riske.

2. JAGU

Mittediskrimineeriv juurdepääs kauplemiskohtadele

Artikkel 5

Tingimused, mille korral saab kauplemiskoht juurdepääsu andmisest keelduda

1. Kauplemiskoht hindab, kas juurdepääsu andmine looks artiklites 6 ja 7 määratletud riski, ja võib juurdepääsu andmisest keelduda üksnes juhul, kui pärast kõigi mõistlike pingutuste tegemist nende riskide juhtimiseks jõuab kauplemiskoht järeldusele, et esineb märkimisväärseid ebakohaseid riske, mis ei ole juhitavad.

2. Kui kauplemiskoht keeldub juurdepääsu andmisest, täpsustab ta, millised artiklites 6 ja 7 määratletud riskid tuleneksid juurdepääsu andmisest, ning selgitab, miks neid riske ei saa juhtida.

Artikkel 6

Kauplemiskoha keeldumine juurdepääsu andmisest operatsiooniriski ja keerukuse alusel

Kauplemiskoht võib juurdepääsu andmisest operatsiooniriski ja keerukusega seotud põhjustel keelduda üksnes juhul, kui on risk, et keskse vastaspoole ja kauplemiskoha IT-süsteemid ei ühildu, mis takistab kauplemiskohal süsteemidevahelise ühenduse loomist.

Artikkel 7

Kauplemiskoha keeldumine juurdepääsu andmisest muudel märkimisväärseid ebakohaseid riske tekitavatel põhjustel

Kauplemiskoht võib juurdepääsu andmisest keelduda kõigil järgmistel märkimisväärseid ebakohaseid riske tekitavatel põhjustel:

(a) oht kauplemiskoha majanduslikule elujõulisusele või tema suutlikkusele täita direktiivi 2014/65/EL ([1]) artikli 47 lõike 1 punkti f kohaseid kapitali miinimumnõudeid;

(b) kauplemiskoha eeskirjades ja keskse vastaspoole eeskirjades on vastuolud, mida kauplemiskoht ei saa keskse vastaspoolega koostööd tehes leevendada.

Artikkel 8

Tingimused, mille korral peetakse juurdepääsu ohuks turgude sujuvale ja nõuetekohasele toimimisele või hinnatakse, et see mõjutaks negatiivselt süsteemset riski

Lisaks likviidsuse killustumisele, nagu on määratletud määruse (EL) nr 600/2014 artikli 2 lõike 1 punktis 45, käsitletakse juurdepääsu andmist sama määruse artikli 35 lõike 4 punkti b ja artikli 36 lõike 4 punkti b tähenduses ohuna turgude sujuvale ja nõuetekohasele toimimisele või hinnatakse, kas see mõjutab negatiivselt süsteemset riski, kui pädev asutus saab esitada juurdepääsu andmisest keeldumise põhjused, sealhulgas tõendid, et juurdepääsutaotluse ühe või mitme osalise riskijuhtimismenetlused ei ole piisavad, et vältida olukorda, kus juurdepääsu andmine tekitab märkimisväärseid ebakohaseid riske, ning et puuduvad parandusmeetmed, millega saaks neid riske piisavalt leevendada.

II PEATÜKK

TINGIMUSED, MILLE KORRAL TULEB JUURDEPÄÄS ANDA

Artikkel 9

Tingimused, mille korral tuleb juurdepääs anda

1. Pooled lepivad kokku oma vastavates õigustes ja kohustustes, mis tulenevad juurdepääsu andmisest, sealhulgas nende suhet reguleerivas kohaldatavas õiguses. Juurdepääsulepingu tingimuste puhul kehtib järgmine:

(a) need on selgelt määratletud, läbipaistvad, kehtivad ja täitmisele pööratavad;

(b) kui kauplemiskohale on juurdepääs kahel või enamal kesksel vastaspoolel, määratakse tingimustes kindlaks viis, kuidas kauplemiskohas tehtavad tehingud jaotuvad lepingupooleks olevate kesksete vastaspoolte vahel;

(c) need sisaldavad selgeid eeskirju ülekandekorralduste süsteemis registreerimise hetke ja nende tagasivõetamatuks muutumise aja kohta; tõlgendamine toimub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ kohaselt ([2]);

(d) need sisaldavad eeskirju juurdepääsulepingu lõpetamise kohta mis tahes osalise poolt;

   i) millega nähakse ette lõpetamine nõuetekohaselt viisil, millega ei põhjustata teistele üksustele ebakohaselt lisariske, sealhulgas selge ja läbipaistev kord lõpetamise ajal avatud juurdepääsulepingute kohaselt tehtud lepingute ja positsioonide haldamiseks ja nõuetekohaseks peatamiseks;

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/65/EL, 15. mai 2014, finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 98/26/EÜ, 19. mai 1998, arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45).

ii) millega tagatakse, et asjaomasele poolele antakse mõistlik aeg heastada mis tahes rikkumine, mis ei too kaasa kohest lepingu lõpetamist;

iii) millega lubatakse lõpetamist juhul, kui riskid suurenevad viisil, mis oleks alguses õigustanud juurdepääsu andmisest keeldumist;

(e) millega määratakse kindlaks juurdepääsulepinguga hõlmatud finantsinstrumendid;

(f) millega määratakse kindlaks juurdepääsutaotlusest tulenevate ühekordsete ja tegevuskulude katmine;

(g) mis sisaldab sätteid juurdepääsulepingust tulenevate nõuete ja kohustuste kohta.

2. Juurdepääsulepingu tingimustes nõutakse, et lepingupooled kehtestaksid asjakohased tegevuspõhimõtted, menetlused ja süsteemid, et tagada järgmine:

(a) lepingupooltevaheline kiire, usaldusväärne ja turvaline teabevahetus;

(b) eelnev konsultatsioon teise poolega, kui muudatused ühe poole toimimises tõenäoliselt mõjutaksid oluliselt juurdepääsulepingut või riske, mis avalduvad teisele poolele;

(c) õigeaegne teavitamine mis tahes muudatuse rakendamisest teise poole toimimises punktiga b hõlmamata juhtudel;

(d) vaidluste lahendamine;

(e) juurdepääsulepingust tulenevate võimalike riskide tuvastamine, seiramine ja juhtimine;

(f) kogu selle teabe vastuvõtmine kauplemiskoha poolt, mis on vajalik avatud positsioonide seiramisega seotud kohustuste täitmiseks;

(g) füüsiliselt arveldatavate kaupade kohaletoimetamise aktsepteerimine keskse vastaspoole poolt.

3. Juurdepääsulepingu asjaomased pooled tagavad järgmise:

(a) juurdepääsu andmisel säilitatakse nõuetekohased riskijuhtimisstandardid;

(b) juurdepääsutaotluses esitatud teavet, sealhulgas teavet oluliste muudatuste kohta hoitakse ajakohasena kogu lepingu kehtivusaja jooksul;

(c) mitteavalikustatavat ja tundlikku äriteavet, sealhulgas finantsinstrumendi väljatöötamise etapis esitatud teavet võib kasutada üksnes konkreetsel eesmärgil, milleks see esitati, ja selle alusel võib tegutseda üksnes poolte vahel kokkulepitud konkreetsel eesmärgil.

Artikkel 10

Kesksete vastaspoolte kehtestatavad mittediskrimineerivad ja läbipaistvad kliirimistasud

1. Keskne vastaspool kehtestab kõigi kliirivate liikmete ja asjakohasel juhul ka klientide suhtes kohaldatavate objektiivsete kriteeriumide alusel tasu üksnes selles kauplemiskohas teostatud kliirimistehingutele, millele ta on andnud juurdepääsu. Sel eesmärgil kohaldab keskne vastaspool kõigi kliirivate liikmete ja asjakohasel juhul ka klientide suhtes samu tasusid ja hinnavähendeid ning tema tasud ei olene kauplemiskohast, kus tehing toimub.

2. Keskne vastaspool kehtestab kauplemiskohale objektiivsete kriteeriumide alusel tasu üksnes seoses juurdepääsuga. Sel eesmärgil kohaldatakse kõigi kauplemiskohtade suhtes, kellel on samade või sarnaste finantsinstrumentide puhul juurdepääs kesksele vastaspoolele, samu tasusid ja hinnavähendeid, välja arvatud juhul, kui erinevat tasu saab objektiivselt põhjendada.

3. Vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 38 tagab keskne vastaspool, et andmed selle artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud tasude kohta on kergesti kättesaadavad, osutatava teenuse kaupa asjakohaselt kindlaks määratud ning piisavalt üksikasjalikud, et tagada kehtestatavate tasude ettearvatavus.

4. Lõikeid 1–3 kohaldatakse ühekordsete ja tegevuskulude katmiseks kehtestatud tasude suhtes.

Artikkel 11

Kauplemiskohtade kehtestatavad mittediskrimineerivad ja läbipaistvad kliirimistasud

1. Kauplemiskoht kehtestab objektiivsete kriteeriumide alusel tasu üksnes seoses juurdepääsuga. Sel eesmärgil kohaldatakse kõigi kesksete vastaspoolte suhtes, kellel on samade või sarnaste finantsinstrumentide puhul juurdepääs kauplemiskohale, samu tasusid ja hinnavähendeid, välja arvatud juhul, kui erinevaid tasusid saab objektiivselt põhjendada.

2. Kauplemiskoht tagab, et andmed lõikes 1 osutatud tasude kohta on kergesti juurdepääsetavad, iga osutatava teenuse kohta asjakohaselt kindlaks määratud ning piisavalt üksikasjalikud, et tagada kehtestatavate tasude ettearvatavus.

3. Lõikeid 1–2 kohaldatakse kõigi juurdepääsu andmisega seotud tasude, sealhulgas ühekordsete ja tegevuskulude katmiseks kehtestatud tasude suhtes.

III PEATÜKK

LEPINGUTE MITTEDISKRIMINEERIVA KOHTLEMISE TINGIMUSED

Artikkel 12

Majanduslikult samaväärsete lepingute tagatise ja võimendustagatise nõuded

1. Keskne vastaspool määrab kindlaks, kas selles talle juurdepääsu saanud kauplemiskohas kaubeldavad lepingud on majanduslikult samaväärsed sarnaste riskitunnustega lepingutega, mida keskne vastaspool juba kliirib.

2. Selle artikli kohaldamise eesmärgil käsitleb keskne vastaspool kõiki talle juurdepääsu saanud kauplemiskohas kaubeldavaid lepinguid, mis kuuluvad määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 14 osutatud keskse vastaspoole tegevusloaga või sama määruse artiklis 15 osutatud mis tahes hilisema tegevusloa laiendamisega kaetud finantsinstrumentide liiki, majanduslikult samaväärsena nende vastava finantsinstrumentide liiki lepingutega, mida keskne vastaspool juba kliirib.

3. Keskne vastaspool võib käsitleda talle juurdepääsu saanud kauplemiskohas kaubeldavat lepingut, mille riskiprofiil erineb oluliselt või mis erineb oluliselt keskse vastaspoole juba kliiritavatest vastava liigi finantsinstrumentidest, majanduslikult mittesamaväärsena, kui keskse vastaspoole tegevusluba on seoses selle lepinguga ja selle kauplemiskoha juurdepääsutaotlusega laiendatud vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 15.

4. Keskne vastaspool kohaldab lõikes 1 osutatud majanduslikult samaväärsete lepingute suhtes ühtesid ja samu võimendustagatiste ja tagatiste meetodeid, olenemata lepingutega kauplemise kohast. Keskne vastaspool muudab riskimudeleid ja -parameetreid lõikes 1 osutatud majanduslikult samaväärse lepingu kliirimisel üksnes juhul, kui see on vajalik selle kauplemiskohaga või seal kaubeldavate lepingutega seotud riskitegurite leevendamiseks. Sellist muutmist käsitletakse määruse (EL) nr 648/2012 artiklites 28 ja 49 osutatud keskse vastaspoole mudelite ja -parameetrite olulise muutmisena.

Artikkel 13

Majanduslikult samaväärsete lepingute tasaarvestus

1. Keskne vastaspool kohaldab käesoleva määruse artikli 12 lõikes 1 osutatud majanduslikult samaväärsete lepingute suhtes ühtesid ja samu tasaarvestusmenetlusi, olenemata lepingute kauplemise kohast, eeldusel et tema kohaldatav mis tahes tasaarvestusmenetlus on kehtiv ja täitmisele pööratav vastavalt direktiivile 98/26/EÜ ja kohaldatavale maksejõuetusõigusele.

2. Kui keskne vastaspool on arvamusel, et majanduslikult samaväärse lepingu suhtes kohaldatava tasaarvestusmenetlusega seotud õiguslik risk või alusrisk ei ole piisavalt leevendatud, kliirib ta selle lepingu tingimusel, et muudab sellise lepingu kliirimist välistavat tasaarvestusmenetlust. Sellist muutmist käsitletakse määruse (EL) nr 648/2012 artiklites 28 ja 49 osutatud keskse vastaspoole riskimudelite ja -parameetrite olulise muutmisena.

3. Lõike 2 kohaldamisel tähendab „alusrisk" keskse vastaspoole kliiritava kahe või enama vara või lepingu liikumiste mittetäielikust korrelatsioonist tulenevat riski.

Artikkel 14

Risttagatiste andmine sama keskse vastaspoole kliiritud korreleeruvatele lepingutele

Kui keskne vastaspool arvutab vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 41 ja komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 153/2013 ([1]) artiklile 27 sama keskse vastaspoole kliiritavatele korreleeruvatele lepingutele risttagatise andmisel võimendustagatist (portfelli tagatisvara arvutamine), kohaldab keskne vastaspool oma portfelli tagatisvara arvutamise meetodit kõigi korreleeruvate lepingute suhtes, olenemata lepingute kauplemise kohast. Märkimisväärse ja usaldusväärse korrelatsiooniga või samaväärse sõltuvust väljendava statistilise näitajaga lepingute puhul kasutatakse samu tasaarveldusi või hinnavähendusi.

IV PEATÜKK

ÜLEMINEKUKORD JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 15

Keskse vastaspoole oma pädeva asutuse teavitus

Kui keskne vastaspool taotleb luba kasutada määruse (EL) nr 600/2014 artikli 35 lõikes 5 osutatud üleminekukorda, esitab ta oma pädevale asutusele kirjaliku teate käesoleva määruse lisas sätestatud vormil.

Artikkel 16

Pädeva asutuse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kesksete vastaspoolte kolleegiumi teavitus

Asjaomased pädevad asutused teavitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet ja kesksete vastaspoolte kolleegiumi igast otsusest kiita üleminekukord heaks vastavalt määruse (EL) nr 600/2014 artikli 35 lõikele 5 kirjalikult ja põhjendamatu viivituseta ning hiljemalt üks kuu pärast otsuse tegemist, kasutades käesoleva määruse lisas sätestatud vormi 2.

Artikkel 17

Kauplemiskoha esialgset üleminekuperioodi käsitleva teate oma pädevale asutusele esitamine

Kui kauplemiskoht soovib, et määruse (EL) nr 600/2014 artikkel 36 ei oleks tema suhtes siduv, esitab ta oma pädevale asutusele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kirjaliku teate, kasutades käesoleva määruse lisas sätestatud vorme 3.1 ja 3.2.

Artikkel 18

Kauplemiskoha üleminekuperioodi pikendamist käsitleva teate oma pädevale asutusele esitamine

Kui kauplemiskoht soovib, et määruse (EL) nr 600/2014 artikkel 36 ei oleks jätkuvalt tema suhtes siduv järgmise kolmekümne kuu jooksul, esitab ta oma pädevale asutusele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kirjaliku teate, kasutades käesoleva määruse lisas sätestatud vorme 4.1 ja 4.2.

([1]) Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 153/2013, 19. detsember 2012, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavaid nõudeid (ELT L 52, 23.2.2013, lk 41).

Artikkel 19

Tingliku väärtuse arvutamise täpsemad üksikasjad

1. Vastavalt määruse (EL) nr 600/2014 artikli 36 lõikele 5 lisab kauplemiskoht, kes soovib, et kõnealuse määruse artikkel 36 ei oleks tema suhtes siduv kolmekümne kuu jooksul alates määruse (EL) nr 600/2014 kohaldamiskuupäevast, oma aastase tingliku väärtuse arvutusse kõik börsil kaubeldavate tuletisinstrumentidega tehtud tehingud, mis toimusid kohaldamisele eelnenud kalendriaastal tema eeskirjade kohaselt.

2. Kohaldamise algusele eelneva kalendriaasta aastase tingliku väärtuse arvutamisel vastavalt määruse (EL) nr 600/2014 artikli 36 lõikele 5 kasutab kauplemiskoht selle ajavahemiku tegelikke andmeid, mille kohta need on saadaval.

Kui kauplemiskohal on määruse (EL) nr 600/2014 kohaldamise algusele eelneva aasta puhul saadaval andmeid vähem kui 12 kuu kohta, esitab ta selle aasta kohta hinnangulise arvu kolme järgmise sisendi abil:

(a) tegelikud andmed määruse (EL) nr 600/2014 kohaldamise algusele eelneva aasta kõige pikema ajavahemiku kohta, mis hõlmab vähemalt kaheksa kuud;

(b) tegelikud andmed käesoleva lõike punktis a osutatud aastale eelneva aasta võrdväärse ajavahemiku kohta;

(c) tegelikud andmed käesoleva lõike punktis a osutatud aastale eelneva kogu aasta kohta.

Aastane hinnanguline tinglik väärtus arvutatakse järgmiselt: teise lõigu punktis a osutatud sisendid korrutatakse teise lõigu punktis c osutatud sisenditega ning jagatakse need teise lõigu punktis b osutatud sisenditega.

3. Kui kauplemiskoht soovib, et määruse (EL) nr 600/2014 artikkel 36 ei oleks järgmise kolmekümne kuu jooksul esimese või iga selle kolmekümnekuulise perioodi lõpust alates või ka pärast seda tema suhtes siduv, lisab ta oma aastase tingliku väärtuse arvutusse vastavalt määruse (EL) nr 600/2014 artikli 36 lõikele 5 kõik börsil kaubeldavate tuletisinstrumentidega tehtud tehingud, mis tehti eelmise kolmekümnekuise ajavahemiku kahel esimesel jooksval aastal.

4. Kui teatud instrumentide liikide puhul on olemas tunnustatud aastase tingliku väärtuse arvutamise alternatiivid, aga nende arvutusmeetoditega saadavad väärtused on märkimisväärselt erinevad, kasutatakse arvutust, mis annab tulemuseks suurema väärtuse. Eelkõige peab aastane tinglik väärtus tuletisinstrumentide, nagu futuurid või optsioonid, sealhulgas kõigi kaubatuletisinstrumentide puhul, mis määratakse ühikutes, olema tuletisinstrumendi aluseks oleva vara täisväärtus tehingu tegemise ajal kehtinud asjaomase hinnaga.

Artikkel 20

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve heakskiitmis- ja kontrollimeetod

1. Määruse (EL) nr 600/2014 artikli 36 lõike 6 punkti d kohase kontrollimise eesmärgil esitab kauplemiskoht Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele vastava taotluse korral kõik arvutuse aluseks olevad faktid ja arvud.

2. Esitatud aastase tinglike väärtuste kontrollimisel võtab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvesse ka kauplemisjärgseid andmeid ja aasta statistikaandmeid.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kiidab heaks või lükkab tagasi mehhanismi rakendamisest loobumise kolme kuu jooksul alates kas artikli 16 või 17 kohaseks teateks vajaliku kogu teabe, sealhulgas artiklis 19 määratletud teabe kättesaamist.

Artikkel 21

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 3. jaanuarist 2018.

Artikleid 15, 16, 17, 19 ja 20 kohaldatakse siiski alates käesoleva määruse jõustumisest.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 24. juuni 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

Vorm 1

Artiklis 15 osutatud teade

Keskse vastaspoole nimi	Kontaktandmed	Selle kauplemiskoha nimi/ nende kauplemiskohtade nimed, kellega on märkimisväärne seos	Selle kauplemiskoha kohtualluvus/nende kauplemiskohtade kohtualluvused, kellega on märkimisväärne seos
		1. 2. 3. …	1. 2. 3. …

Vorm 2

Artiklis 16 osutatud teade

Keskse vastaspoole nimi	Kontaktandmed	Heakskiitva otsuse kuupäev	Üleminekuperioodi algus- ja lõppkuupäev	Selle kauplemiskoha nimi/nende kauplemiskohtade nimed, kellega on märkimisväärne seos	Selle kauplemiskoha kohtualluvus/ nende kauplemiskohtade kohtualluvused, kellega on märkimisväärne seos
			Algus: Lõpp:	1. 2. 3. …	1. 2. 3. …

Vorm 3.1

Artiklis 17 osutatud üldteade

Kauplemiskoha nimi	Kontaktandmed	Liidus asuva samasse kontserni kuuluva kauplemiskoha kohtualluvus/kuuluvate kauplemiskohtade kohtualluvused	Selle keskse vastaspoole kohtualluvus/nende kesksete vastaspoolte kohtualluvused, kellega on märkimisväärne seos
		1. 2. 3. …	1. 2. 3. …

Vorm 3.2

Artiklis 17 osutatud teade tingliku väärtuse kohta

Kauplemiskoht:	2016. aastal kaubeldud tinglik väärtus:
Varaklass X:	
Varaklass Y:	
Varaklass Z: …	

Vorm 4.1

Artiklis 18 osutatud üldteade

Kauplemiskoha nimi	Kontaktandmed	Liidus asuva samasse kontserni kuuluva kauplemiskoha kohtualluvus/kuuluvate kauplemiskohtade kohtualluvused	Selle keskse vastaspoole kohtualluvus/nende kesksete vastaspoolte kohtualluvused, kellega on märkimisväärne seos
		1. 2. 3. …	1. 2. 3. …

Vorm 4.2

Artiklis 18 osutatud teade tingliku väärtuse kohta

Kauplemiskoha nimi:	Jooksva aasta tinglik väärtus ...	Jooksva aasta tinglik väärtus ...
Varaklass X:		
Varaklass Y:		
Varaklass Z: …		